Ministerie van Veiligheid en Justitie

Financiële regelingen slachtoffers seksueel misbruik in de jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen

Slachtoffers van seksueel misbruik in een jeugdzorginstelling of een pleeggezin is groot onrecht aangedaan. De overheid erkent het leed dat hen daarmee is berokkend en neemt haar verantwoordelijkheid. De overheid en de jeugdzorginstellingen aangesloten bij Jeugdzorg Nederland bieden een pakket van hulp aan.

Hulp en regelingen

Een goede toegang tot deze hulpverlening is van groot belang. Daarom is in oktober 2012 de Hulplijn Seksueel Misbruik geopend. Het nummer van de Hulplijn Seksueel Misbruik is 0900 9999 001. Bij de Hulplijn Seksueel Misbruik krijgen bellers een medewerker aan de telefoon die met hen samen kijkt aan welke hulp of advies zij behoefte hebben. Dit op basis van hun verhaal of vraag. De medewerker van de Hulplijn Seksueel Misbruik zorgt ervoor dat ze bij de juiste instantie terechtkomen.

Hoewel geld het leed niet ongedaan kan maken, kan een financiële tegemoetkoming mogelijk zorgen voor enige genoegdoening voor de slachtoffers. Daarom biedt de overheid twee regelingen aan die kunnen leiden tot een financiële tegemoetkoming. Dit zijn het 'Statuut voor de buitengerechtelijke afhandeling van civiele vorderingen tot schadevergoeding in verband met seksueel misbruik van minderjarigen in instellingen en pleeggezinnen' (het Statuut) en de 'Tijdelijke regeling uitkeringen seksueel misbruik minderjarigen in instellingen en pleeggezinnen (de Tijdelijke regeling). De leden van Jeugdzorg Nederland hebben zich aangesloten bij het Statuut.*

* Uitgezonderd: Flexus Jeugdplein

Commissie Samson

De commissie Samson heeft op 8 oktober 2012 haar rapport 'omringd door zorg, toch niet veilig' gepresenteerd. Het betreft een onderzoek naar seksueel misbruik van door de overheid uit huis geplaatste kinderen van 1945 tot heden. De commissie doet in haar rapport geen uitspraken over financiële tegemoetkoming aan slachtoffers, maar adviseert wel om de tijdsrestrictie van het Schadefonds Geweldsmisdrijven te laten vallen, zodat ook slachtoffers van voor 1 januari 1973 in aanmerking kunnen komen voor een tegemoetkoming. De minister van Veiligheid en Justitie heeft deze aanbeveling omarmd. De commissie Samson is eind 2012 opgeheven.

Het gaat hierbij om regelingen met verschillende voorwaarden en uitkeringsbedragen. In dit informatieblad worden de regelingen nader toegelicht.

Slachtofferhulp Nederland kan helpen bij het maken van de keuze voor het doen van een aanvraag op basis van één van beide regelingen. En u helpen bij het indienen van uw aanvraag. De aanvraag kan worden ingediend bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Het Schadefonds Geweldmisdrijven heeft een civiele raadkamer bij de Commissie ingesteld die de aanvragen van slachtoffers beoordeelt.

De financiële regelingen toegelicht

De regelingen zijn onderdeel van een pakket aan hulp en/of ondersteuning dat de overheid en Jeugdzorg Nederland aan slachtoffers van seksueel misbruik in de jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen biedt. Het gaat om slachtoffers in de periode van 1 januari 1945 t/m 31 december 2012. Slachtoffers van seksueel misbruik na deze periode kunnen geen beroep doen op deze regelingen. Wel kunnen zij een aanvraag indienen bij Schadefonds Geweldsmisdrijven op basis van de reguliere procedure, aangifte doen bij de politie (en zich voegen in een strafproces dat daar eventueel uit volgt) en/of de beschuldigde persoon of instelling in kwestie civielrechtelijk aansprakelijk stellen. Daarnaast kunnen zij uiteraard gebruik maken van het hulpaanbod van Slachtofferhulp Nederland.

De Tijdelijke regeling geldt voor slachtoffers die ten tijde van het seksueel misbruik in jeugdinstellingen en/of pleeggezinnen minderjarig waren en niemand aan kunnen of willen spreken op de geleden schade.

Het Statuut is een regeling voor slachtoffers die ten tijde van het seksueel misbruik in jeugdinstellingen en/of pleeggezinnen minderjarig waren en is gebaseerd op de mogelijke aansprakelijkheid van de overheid, een jeugdinstelling, of de jeugdzorginstelling die het kind in een pleeggezin plaatste. In de tabel op de volgende pagina worden beide regelingen toegelicht.

	De Tijdelijke regeling	Het Statuut
Voor wie?	Voor minderjarige slachtoffers van seksueel misbruik in de jeugd- en pleegzorg in de periode 1945 t/m 31 december 2012 die geen aanspraak kunnen/willen doen op de regeling Statuut Afhandeling Civiele Vorderingen. Bijvoorbeeld omdat zij niemand aan kunnen of willen spreken op de geleden schade.	Voor minderjarige slachtoffers van misbruik binnen de jeugd- en pleegzorg in de periode 1945 t/m 31 december 2012, waarbij de instelling in kwestie mogelijk aansprakelijk kan worden gehouden voor het misbruik.
Mogelijke aansprakelijkheid instelling	Niet van toepassing	Er kan geen beroep op het Statuut worden gedaan indien: • de instelling geen Rijksinstelling was ten tijde van het misbruik. • de instelling of diens rechtsvoorganger waar het misbruik plaatsvond niet is aangesloten bij Jeugdzorg Nederland In boven genoemde gevallen kan mogelijk wel aanspraak gemaakt worden op de Tijdelijke regeling. Toekenning is in beginsel mogelijk als het gaat om misbruik door een medewerker van de instelling, of door een medewerker welke verantwoordelijk was voor de plaatsing van het kind in een pleeggezin. Toekenning bij misbruik door een groepsgenoot of door een persoon binnen de directe kring van het pleeggezin is in beginsel mogelijk. Randvoorwaarde is dat de medewerker van de instelling of de persoon die verantwoordelijk was voor de plaatsing in het pleeggezin, op de hoogte was en niet heeft opgetreden.
Geldigheid regelingen	1 september 2013 t/m 31 december 2015. Indiening van een aanvraag is mogelijk vanaf juli 2013. Op 1 september 2013 start het Schadefonds Geweldsmisdrijven de inhoudelijke behandeling.	1 september 2013 t/m 31 december 2015. Indiening van een aanvraag is mogelijk vanaf juli 2013. Op 1 september 2013 start het Schadefonds Geweldsmisdrijven de inhoudelijke behandeling.
Verband tussen schade en misdrijf	Betreft een tegemoetkoming in de geleden schade, waarbij het causale verband tussen de schade en het seksueel misbruik niet aannemelijk gemaakt hoeft te worden.	Het causaal verband tussen seksueel misbruik en geleden schade hoeft in beginsel niet te worden aangetoond. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven beoordeelt op basis van de aannemelijkheid van de aard en omvang van het misbruik voor welke categorie van tegemoetkoming het slachtoffer in aanmerking komt. Alleen bij de hoogste uitkeringscategorie (zie 'hoogte tegemoetkoming') speelt causaal verband een rol.
Confrontatie met beschuldigde	De beschuldigde persoon blijft tijdens de procedure 'buiten beeld'. Er wordt alleen gekeken naar het slachtofferschap.	De beschuldigde persoon of vertegenwoordiger is nadrukkelijk in beeld (hoor en wederhoor).
(Steun-)bewijs naast verklaring van de aanvrager	Denk hierbij onder meer aan een verklaring van een ander slachtoffer of getuige, medische informatie of een aangifte.	Denk hierbij onder meer aan een verklaring van een ander slachtoffer of getuige, medische informatie of een aangifte.
Hoogte tegemoetkoming	De hoogte van de tegemoetkoming is vergelijkbaar met de tegemoetkoming op grond van de reguliere Wet Schadefonds geweldsmisdrijven. De hoogte wordt bepaald aan de hand van schalen en daarbij behorende bedragen, welke oplopen naar aard en ernst van het seksueel misbruik. De bedragen liggen tussen de 1.000 en 35.000 euro. In deze bedragen zijn kosten zoals medische kosten en immateriële schade reeds meegenomen.	De hoogte van de uitkeringen zijn vergelijkbaar met de uitkeringen op grond van de regeling van de Rooms-Katholieke Kerk, ingesteld naar aanleiding het onderzoek van de commissie Deetman. De hoogte wordt bepaald aan de hand van tegemoetkomingscategorieën, waarbinnen het SGM een ruime beoordelingsvrijheid heeft. Er wordt maximaal 100.000 euro toegewezen. In deze bedragen zijn kosten zoals medische kosten en immateriële schade reeds meegenomen.
Duur procedure	Gemiddeld drie maanden afhankelijk van complexiteit van de zaak.	Langer vanwege mogelijk hoor en wederhoor.
Hulp bij indienen aanvraag	Per september 2013 ondersteunt Slachtofferhulp Nederland slachtoffers bij het voorbereiden en indienen van een aanvraag. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is vanaf juli 2013 beschikbaar om vragen over de regelingen en het indienen van een aanvraag te beantwoorden.	Per september 2013 ondersteunt Slachtofferhulp Nederland slachtoffers bij het voorbereiden en indienen van een aanvraag. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is vanaf juli 2013 beschikbaar om vragen over de regelingen en het indienen van een aanvraag te beantwoorden.

Geen tegemoetkoming

Het is mogelijk dat een slachtoffer niet in aanmerking komt voor, of geen aanspraak wil maken op een tegemoetkoming op basis van één van de regelingen. In dat geval kan een slachtoffer gebruik maken van ander hulpaanbod.
Zie hiervoor de informatiefolder van Slachtofferhulp Nederland of kijk op www.hulplijnseksueelmisbruik.nl.

Inwerkingtreding en aanvragen tegemoetkoming

De Tijdelijke regeling is gepubliceerd in de Staatscourant. Beide regelingen treden op 1 september 2013 in werking. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven voert de regelingen uit.

Het aanvraagformulier is gepubliceerd op de site van het Schadefonds Geweldsmisdrijven (www.schadefonds.nl). De looptijd van de regelingen is twee en een half jaar, waardoor er ruim de tijd is voor een slachtoffer om de aanvraag zorgvuldig voor te bereiden. De Hulplijn Seksueel Misbruik kan slachtoffers een informatiepakket toesturen en doorgeleiden naar een medewerker van Slachtofferhulp Nederland die vanaf maandag 2 september slachtoffers kan ondersteunen bij de aanvraag. Dit omdat vanaf deze datum de schaderegelingen in werking treden. Daarnaast kan Slachtofferhulp Nederland slachtoffers op dit moment reeds doorgeleiden naar hulp zoals contact met lotgenoten, in contact komen met de instelling/beschuldigde of specialistische hulp.

Meer informatie

Voor vragen over het hulpaanbod kunt u terecht bij de Hulplijn Seksueel Misbruik. Telefoon 0900 9999 001 (ma-vr 09.00 - 17.00 lokaal tarief).

Informatie over de uitvoering van de regelingen en het hulpaanbod vindt u op www.rijksoverheid.nl. en op de sites van de Hulplijn Seksueel Misbruik (www.hulplijnseksueelmisbruik.nl), Slachtofferhulp Nederland (www.slachtofferhulp.nl) en het Schadefonds Geweldsmisdrijven (www.schadefonds.nl).

Alle ministeries hebben gezamenlijk een internetsite, www.rijksoverheid.nl. Met het contactformulier op deze site kunt u uw vraag stellen. Op de site vindt u ook informatie en informatiebladen of brochures over veel andere onderwerpen. U kunt ook bellen naar Informatie Rijksoverheid. Het telefoonnummer is 1400 (lokaal tarief). U kunt bellen van maandag tot en met vrijdag van 8.00 uur - 20.00 uur.

Dit informatieblad is een uitgave van het
ministerie van Veiligheid en Justitie | Directie Voorlichting
Postbus 20301 | 2500 DP Den Haag

Juli 2013 | J-19683